

er overbefolket med lærere, der ikke er uddannet til at lære børnene at læse, ligesom jeg heller ikke er enig i den række postulater, spørgeren anfører fra den artikel i Politiken, som jeg forstår danner baggrund for spørgsmålet. Men at skulle gå nærmere ind på alle disse påstande vil føre for vidt i dag.

Derimod er det nok rigtigt, at læseundervisningen i en længere periode op gennem 1970'erne og 1980'erne var nedprioriteret i skolerne og dermed også på seminarierne. Vægten i de første skoleår lå dengang på andre ting end det, man kunne kalde en håndfast læseindlæring. Der herskede måske den opfattelse, at det at lære at læse i nogen grad gik af sig selv, og samtidig skal det ikke glemmes, at der heller ikke, om jeg så må sige, var enighed på bjerget om, hvilke metoder der var de rigtige. Det var altså ikke nemt for en dansklærer. Som det hedder i en kvalitetsudviklingsrapport fra 1991 om dansk:

»Få lærere har noget overblik over de forskellige metoder til læseundervisningen. De er derfor forhindret i et reelt valg af metode og i reglen henvist til at følge deres egen vante metode, metoden i skolens dansksystem, skiftende moder eller en tilfældig begejstring.«

Læseindlæring er først nævnt eksplicit i beskrivelsen af faget dansk i læreruddannelsesbekendtgørelsen fra 1986. Tidligere bekendtgørelser fra 1969 og frem til 1982 går ikke længere end til at nævne begynderundervisningens særlige problemer eller kendskab til begynderundervisningens mål, indhold, metoder og materialer. Det gælder både for faget dansk og for det pædagogiske Speciale A, som jo særligt beskæftigede sig med begynderundervisningen.

Jeg har derfor svært ved at se, at nedlæggelsen af Speciale A, som nævnes sammen med de øvrige specialer i 1982, skulle være den helt store ulykke. For det første var der efterhånden kun små 10 pct. af de studerende, der valgte Speciale A, og for det andet videreførte man i det nye obligatoriske speciale bestemmelserne om, at de studerende skulle arbejde med de første skoleårs særlige forhold. Jeg mener derfor ikke, at man kan tale om, at nogen bestemt eller nogle få kan tillægges et særligt ansvar for den manglende koncentration om læseundervisningen. Der var bred enighed om, hvilket indhold faget dansk skulle have i folkeskolen, og dermed også enighed om indholdet af læreruddannelsen på seminarierne.

Rent faktisk indførtes der, kunne man sige, læseundervisningsteori i læreruddannelsen allerede i 1986, længe før de sidste par års fokusering på spørgsmålet om skolebørns læsevner. Da rapporterne forelå – og det har jeg redegjort for tidligere – fulgte jeg omgående sagen op med en skærpelse af bestemmelserne gennem en bekendtgørelsesændring i 1995, og samtidig blev der sat en omfattende efteruddannelse i gang.

Børnene har altid lært at læse, vil jeg hævde, og det gør de fortsat. Men vi er i dag mere opmærksomme på betydningen af netop denne proces såvel i skolen som på seminarierne.

Frank Dahlgaard (KF):

Tak for svaret.

Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt og forunderligt, at ministeren simpelt hen – det kan jeg da forstå på svaret – afviser indholdet af den artikel, som er skrevet af en af de folk i dansk presse, nemlig journalist Lars Bøgeskov – som i øvrigt også er uddannet folkeskolelærer – som har forstand på disse ting og bl.a. citerer Mogens Jansen, der har virket i mange år på Danmarks Pædagogiske Institut, og den tidligere rektor for Ribe Seminarium, Niels Kyndrup. Begges udtalelser peger helt klart i retning af, at denne sag ikke bare har været nedprioriteret, men at eleverne simpelt hen ikke har lært at læse.

Og det er som sagt kun 2 dage siden, det af mellem 25 og 30 skoleledere, altså skoleinspektører, blev bekræftet over for mig, at sådan var det. De havde ikke selv, da de gik på seminarieret – og de er nu mellem 35 og 60 år – modtaget nogen undervisning, der var værd at tale om, når det drejede sig om at lære børn og unge at læse.

Derfor vil jeg takke for, at der er sat initiativer i gang i retning af, at det skal forbedres. Nu er der kommet fokus på problemet, og det skete for nogle år siden, og det er også meget godt, og tingene kører i den rigtige retning. Men man har jo lov til også at se tilbage og spørge: Hvad var det egentlig, der skete? Og er ministeren ikke enig i, at der er store grupper i de unge generationer, som ikke læser godt, men nærmest kan betegnes som funktionelle analfabeter?

Det vil vi formentlig og forhåbentlig ikke opleve i fremtiden, for nu har man fokuseret på sagen og er i gang med at afhjælpe problemet. Men er ministeren ikke enig i, at det ville være ganske interessant at få placeret et eller andet